

Titel: Oversigt, [Lectures] 113-0090

Citation: "Oversigt, [Lectures] 113-0090", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_113-shoot-workidacc-1992_0005_113_Lectures_0090/facsimile.pdf (tilgået 28. maj 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

OVERSIGT.

1. Vi siger, at vi har kendskab til eller har erkendt en genstand, naar vi har faaet den modsigelsesfrit og udtømmende beskrevet. En teori har til formaal at tilvejebringe en fremgangsmaade, der muliggør en saadan beskrivelse, ikke blot af een sfrelagt genstand, men af alle tænkelige genstande af ana-log beskffenhed, ogsaa saadanne genstande, som vi ikke har oplevet endnu; teorien skal kunne forudse alle muligheder.

2. De genstande, sprogteorien arbejder med, er tekster. Sprogteoretikerens opgave er at udruste os med et fond eller et arsenal af redskaber, herunder kundskaber, der kan gøre modsigelsesfri og udtømmende beskrivelse mulig af enhver text, ogsaa af saadanne tekster, vi ikke har oplevet endnu. Til dette fond hører iførst og fremmest en viden om, hvordan et givet sprog er indrettet, og hvordan sproget i elmindelighed er indrettet.

3. Sprogteoretikerens arbejde er et beregningsarbejde. Han gaar ud fra en vilkaarlig, men hensigtsmæssig definition af sprog, en definition, der hellere maa være for vid end for snæver, og deducerer ud fra denne definition en almindelig kalkyle, der skal være modsigelsesfri og udtømmende, saaledes at alle muligheder er forudsat. Paa grundlag heraf ~~opstiller~~ opstiller han en fremgangsmaade for textbeskrivelse. Hvis han opstiller flere modsigelsesfri og udtømmende fremgangsmaader, vælger vi den simpleste, dvs den, der sikrer det simpleste resultat, - og hvis flere medfører lige simpelt resultat, den, der ad den simpleste vej fører til resultatet.

4-5. Vi vælger en text. 1° Den vælges vilkaarligt, og ikke for textens skyld, men for teoriens skyld. 2° Vi maa møde forudsætningsløst. 3° Vi maa tale gemytligt, uden teoretisk ansvar.

Løfter!

20/42

- 13.
12. Sønderdeling :: opdeling, inddeling: paa grundlag af sammen-
hængene, funktionerne. Afsnit, udsnit.
14. Funktionsinddeling.

21. Manifestation.

Norm og usus, sprogform og sprogbrug.
Df af dagligsprog.
Sprog og metasprog.

Text y

Maaske i omvendt orden

22. Varianter og overlapping.

Dominans, sammenfald, fakultativitet, latentens.

23. Ekklusion og participation.

(alfa, beta og gamma.)

24. Funktionskategori, funktivkategori, element.

Funktiverne b, B, g og G.

Overhovedet foreløbigt og almindeligt om fremgangsmaaden i den enkelte Op (idet saa meget som muligt gemmes til den konkrete inddeling af "Bærestefolkene").

42 II

Glossum; glossematik.

blm. principper for formalers indretning.

Samlet oversigt over hele proceduren (de store hovedafsnit).